

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Ob 60. obletnici gasilskega društva Lipoglav

Zgodaj spomladi leta 1925 je 13 mladih fantov na Lipoglavu sklenilo, da ustanovijo prostovoljno gasilsko društvo. Začeli so tako rekoč iz nič. Moralno podporo pa so imeli v gasilski župi tedanje banovine Slovenije, ki jih je začela tudi skromno finančno podpirati. Najprej so imeli v načrtu, da bi si nabavili gasilsko opremo in zgradili gasilski dom.

Ozemlje, kjer se danes stoji gasilski dom, jim je odstopila vaška skupnost. Ker osnovnega gradbenega materiala ni primanjkovalo, so kaj hitro postavili dom z enim prostorom in lesenim stolpom za sušenje cevi. Težje je bilo z nabavo prevozne ročne brizgalne, a z nabiralno akcijo in s pomočjo župe so po dveh mesecih že lahko nabavili ročno gasilsko brizgalno. Načrtno so se urili, da bi v sili lahko pomagali. Tako je šlo vse do začetka druge svetovne vojne.

Vojna doma gasilske opreme ni uničila. Gasilske vrste pa so se med vojno silno razredčile. Vendar smo uspeli z načrtnim delom vključiti v društvo ljudi, ki so bili pripravljeni v nesreči človeku pomagati.

V letih obnove ni bilo dovolj denarja, da bi lahko krepili svoje delovanje. A dom je razjedel zob časa in postajal pretežen. Hrepenci smo po mehanizaciji, vendar brez večjih finančnih možnosti. Šele v 60-ih letih so se razmere v gasilstvu začele urejati. Občinske gasilske zveze so imele več namenskih sredstev, s katerimi smo se usmerjali v modernizacijo društev.

S pomočjo Ob GZ smo leta 1971 nabavili gasilsko motorno brizgalno, julija 1972 pa še gasilski kombi. Ob 50. obletnici gasilskega društva smo si zgradili gasilski dom in razvili svoj prapor. Vse do letos smo adaptirali dom. Poleg tega smo skrbeli tudi za materialno izpopolnjevanje v društvu. Nabavljali smo si svečane uniforme, skrbeli za strokovno izobraževanje članstva, se udeleževali tekmovanj, skrbeli za preventivno in organizirali veselice. Prav gotovo vseh teh naštetih uspehov v društvu ne bi dosegli, če ne bi bili složni in delavni pri prostovoljnih akcijah, če nam ne bi pomagali vaščani z delom in lesom, če nas finančno ne bi podpirala občina, občinska gasilska zveza in krajevna skupnost. Vsi smo čutili potrebo po domu, ki bi služil vsem potrebam v krajevni skupnosti. V tem obdobju je kraj dosegel velikanski napredek.

Razveseljivo je tudi, da v vseh letih delovanja gasilskega društva na našem območju ni bilo kakih večjih požarov. S hitro intervencijo je bilo domače društvo vedno pripravljeno in sposobno požar lokalizirati in po-

gasiti. V dveh krajih krajevske skupnosti — na Panchah in Repčah — smo postavili kompletno opremljene protipožarne omarice. V obeh krajih je bila izvedena tudi demonstracija delovanja tega orodja.

Opremljenost gasilskega društva zadostuje za gašenje klasičnih požarov. Ker pa tehnika napreduje z velikanskimi koraki in si občani nabavljajo ter opremljajo stanovanja z različnimi aparati in kemikalijami, bi bilo potrebno več pozornosti posvečati gašenju podobnih požarov. Nagel razvoj motorizacije nas je prisilil, da imamo doma vedno več vnetljivih snovi. Vprašanje pa je, kako jih imamo skladiščene. Pri zadnjem preventivnem pregledu smo že ugotovili nekaj napak.

Naša stalna skrb je tudi strokovno izobraževanje. Pet gasilcev je obiskovalo tečaj za sodnike, nekaj gasil-

cev bo obiskovalo častniški tečaj. Doma pa bomo organizirali tečaj za gasilce 1. stopnje.

V gasilsko društvo je včlanjenih 36 moških, 10 žensk, 10 pionirjev, 10 pionirk, 7 podpornih in 3 ustnovni člani. Povezava društva s krajevno skupnostjo je zelo dobra. Naši člani so vključeni v krajevno samoupravo in delajo tudi v raznih komisijah in odborih. Vsi so člani SZDL. Mlajši člani so vključeni v ZSMS in nekateri delajo pri dramski skupini.

Upravni odbor je imel lani štiri seje. Razpravljali smo o raznih sprotih zadevah ter desetino usmerjali k delavnosti in jih pripravljali za tekmovanje. Z gasilkami smo bili na Veliki planini na izletu. S pionirji smo pa bili na pikniku v Bizoviku. 30 članov društva je zavarovanih pri zavarovalnici Triglav.

AVGUST TRPLAN

● NA PARTIZANSKI 31 IMA DELAVNICO KRZNAR JANKO BALAZ

Manj novega, a več predelav in popravil

Dve leti se je krznarski mojster Janko Balaz pripravil na odprtje obrtne delavnice; najprej je iskal primeren prostor za obrt te vrste, potem pa je kar precej časa potrošil za zbiranje vseh potrebnih papirjev, predvsem tistih, ki jih je moral imeti za najetje posojila. »Naši predpisi so res okorni,« se še zdaj, ko je že vse mimo, jezi mojster Balaz. Lani novembra je končno na Partizanski 31 le odprl svojo krznarsko delavnico. V naši občini mu z izjavo o potrebi tovrstne delavnice v Mostah niso delali nikakršnih težav, zato pa so bili toliko bolj sitni pri Ljubljanski banki. Skoraj obupal je že nad tem, da bo kdaj uspel zbrati vse papirje, saj se je moral po večkrat vračati pred eno in isto okence, ker mu prvič ali niti drugi niso povedali, kaj vse potrebuje.

Krznar Janko Balaz, ki ima že dvaindvajset let izkušenj v tem poklicu, popravila in izdeluje razne krznenne izdelke, usnjeno konfekcijo in avtomobilske prevleke. »Dela je dovolj in za vse em sam. V glavnem se ukvarjam s predelavo in popravili.

Ker je krzno postalo izredno drago, ljudje predelujejo in obnavljajo vse, kar je še dobrega,« pravi. V potrditvi svojih besed pokaže plašč iz kunjevega krzna, ki je lastnici postal nekoliko pretesen, pa ga je z usnjenimi vložki primerne barve nekoliko raz-

širil, tako da ji bo spet popolnoma prav, obenem pa bo še videti kot nov.

Kot vsakemu pravemu mojstru, tudi Janku Balazu veliko pomeni, če je človek zadovoljen z njegovim izdelkom. »Užitek je gledati žensko, ki ji je všeč ali krzneni jopi ali plašč ali kučma. Kako se ogleduje v ogledalu, gladi krzno... skratka, vidiš, da je zadovoljna s svojim videzom. Tudi to je plačilo za delo.«

Na vratih Balazeve delavnice boste zaman iskali ure, kdaj ga je mogoče najti v teh prostorih. »Tukaj sem od jutra do večera, pa tudi ob sobotah. To delo je sezonsko in treba je poprijeti zdaj, ko je čas. Zato pa imamo poleti več dopusta,« razloži. Že nekajkrat je prek oglasov v časopisih iskal za pomoč pri delu kvalificiranega krznarja ali krznarsko šiviljo, pa ni dobil nobene ponudbe. »Kolikor vem, je v Ljubljani osem ali deset krznarjev, pa se vsi po vrsti pritožujejo, da ne dobijo že izučenega delavca.«

Ker so že tu spomladanski topli dnevi in je treba odložiti krznenne oblečile, ne bo odveč, če povemo, da pri mojstru Balazu, edinem krznarju v naši občini, lahko prek poletja shranite krzneni plašč, jopo, kučmo, ovratnik in morda še katero drugo oblečilo iz krzna, tako da bo kužuhovina na varnem pred molji in drugimi nevarnostmi. »Nikakor ni prav krzno shranjevati v mrzlih in vlažnih prostorih,« svari mojster Balaz, »saj

26. februarja, pa je zaradi objektivnih razlogov odpadla, se je tega dne, čeprav je bilo povabljenih nad 30 občanov, udeležilo le sedem krajanov KS Selo! Od tega sta bila dva po delovni doložnosti, in sicer predsednik predsedstva KK SZDL Selo in tajnica. Razprave se niso udeležili niti sekretar ZK Selo niti vsi tisti, ki bi naj bili tako ali drugače zastopani na tem sestanku.

Razen štirih članov ZB, med katerimi sta bila Rihard Firm in Štefan Trobiš — slednji kot zastopnik upokojujencev — in še enega krajana, ni bilo na tej razpravi o problemih naše krajevske skupnosti nikogar.

Žalostno!

M. M.

ZADOBROVA-SNEBERJE

V februarju je bil prvi redni letni občni zbor našega KUD Svoboda. Iz poročila predsednice Mojce Dolinar povzemamo nekaj misli.

Naše kulturno umetniško društvo je pravzaprav začelo delovati že leta 1982, ko se je zbrala prva skupina srednješolcev in osnovnošolcev ter v naši KS ustanovila lutkovno skupino.

Prva uprizoritev igrice Račka je bila leta 1983 za naše otroke in še za nekatere šole in VVZ iz naše občine. Z drugo igrico Žogica Nogica, ki je bila predstavljena v sezoni 1983/84, se je skupina že kar dobro uveljavila med otroki iz naše KS in naših delovnih organizacij, navezala pa je tudi stike z ZKO Vrhnika. Sedaj pripravljajo lutkarji že tretjo predstavo: Hiša tete Barbare. Skupina šteje deset članov in dela s svojim mentorjem samostojno v okviru društva.

Ob ustanovitvi te skupine se je v KS porodila ideja o ustanovitvi drugih dejavnosti, predvsem z namenom, da pritegnemo k sodelovanju mlade. Vzporodno s tem pa je nastajala potreba po ustanovitvi KUD, ki smo ga poimenovali, kot se je nekoč že imenovalo: SVOBODA. V letu 1984 nam ga je uspelo dokončno ustanoviti tudi formalno pravno.

Ustanovljena je bila dramska skupina, ki žal kljub naporom skupine in režiserja trenutno ne more studirati kakšnega gledališkega dela, prešla pa je k izvedbi literarnih večerov in sodeluje na proslavah v KS. Skupina šteje osem članov.

V osnovni šoli je bil ustanovljen deklinski oktet, kasneje nonet, ki se je lani vključil v naše društvo. Deluje že tretje leto in je že dobro poznan v naši KS in v občini.

Vse leto 1984 smo si prizadevali ustanoviti folklorno skupino; uspelo nam je ob koncu leta. Prav tako je bila na osnovni šoli ustanovljena plesna skupina šestih osmošolk, ki sicer nimajo svojega koreografa in vadijo same, znane pa so že v naši KS in v občini.

Prav v zadnjih dneh je bila prek razpisa v našem glasilu STEGOVČAN ustanovljena foto-kino skupina. Prijavilo se je že 10 članov. Skupino bosta vodila Štefan Trajbarič in Peter Kepić.

Naša razmišljanja o dejavnostih, ki naj bi zaživele v naši KS, pa s tem niso pri kraju. Med krajani obstaja interes za ustanovitev pevskega zbora in tudi zborovodjo že imamo; zato nameravamo že jeseni ustanoviti pevski zbor. Tudi likovno področje je odprto.

Pri vsem tem velja poudariti dobro sodelovanje z osnovno šolo, z našim gasilskim društvom in s TVD Partizan. Krajani imajo posluš za razvoj kulturnega dela v naši KS. Velja pa kulturno problematiko nadalje vključevati v delo vseh družbenopolitičnih organizacij naše KS in ji posvečati še več pozornosti.

V naši KS oziroma v našem glasilu STEGOVČAN uvažamo novost. Kot je pred časom na televizijskih

zaslonil zažarel za dobro delo rdeč nagelj, za slabo pa z bodla bodeča neža, smo prvič v 28. številki našega Stegovčana (februarja 1985) uvedli ZVEZDICO IN PIKO.

ZVEZDICO za kako dobro, lepo stvar, za doseženi uspeh, in PIKO za kako slabo stvar, ki bi jo želeli izboljšati.

ZVEZDICO smo podelili kulturno-umetniškemu društvu Svoboda zato, ker nas budi iz kulturnega spanja.

PIKO pa organu, ki je bil dolžan poskrbeti, da bi bil električni drog, ki je imel pred časom to smolo, da se je preveč na tesno srečal z nekim avtom pred sedežem naše KS, pravočasno zamenjan z novim.

Morda bi bile dobre take ZVEZDICE IN PIKE še kje drugje in ne samo v naši KS?!

IVAN KOS

● Zaskrbljujoč porast kraj

Vsakodnevne podražitve in upadanje osebnih dohodkov vplivajo na močan porast neupravičenega prisvajanja v samopostrežnih trgovinah. Znano je, da pri samopostrežnem nakupovanju marsikateri kupca premami blago in ga poskuša odnesti iz trgovine brez plačila. Trgovci ostajajo nemočni, saj jim nepošteni kupci odnesejo del dohodka kljub povečani budnosti oziroma nadzoru. Poslovodkinja E. centra v Štepanjskem naselju mi večkrat potoži, v kakšnem neprijetnem položaju se trgovci večkrat znajdejo, saj morajo zaradi preventivne pregledovati vso prtljago kupcev. Kljub temu, da jasno napisano obvestilo opozarja, da morajo kupci pustiti prtljago na oddelku INFORMACIJE, tega mnogokrat ne storijo. Zanimivo je tudi, da je med nepoštenimi kupci največ takih, ki niso socialno oziroma materialno ogroženi, torej jim ni bilo potrebno storiti tega nesmiselnega dejanja. Nekateri svoje dejanje obzlušujejo, se izgovarjajo na alkohol, nekateri preklinjajo, nekateri prosijo, da pač nimajo denarja, najbolj predrzni pa celo »rozijo osebju in obljubljajo, da bodo še kraddli. Miličniki postaje milice Moste so stalni gostje, ukrepanje tudi večkrat dnevno. Niso redki primeri, ko so »kupci« poskušali odnesti brez plačila blago tudi v vrednosti 7.000, 8.000 din. Sedaj pa sami izračunajmo, koliko to zneso v celotnem letu! Velika številka, ali ne?!

Kot krajan, kot pisec tega teksta se v imenu delavcev E centra opravičujem vsem cenjenim kupcem in obiskovalcem z željo po razumevanju ob morebitnem pregledu prtljage pri blagajniškem pultu. Pripominjam, da je to le eden od načinov boja proti nepoštenim kupcem.

VILJEM KLEMENC

● SENOŽETI

● Srečanje starejših krajanov

10. marca je KO RKS Sežeti pripravil srečanje starejših krajanov. V osnovni šoli SENOŽETI se je zbralo 14 krajanov, starih nad 70 let. Učenci so pod vodstvom Cvetke Kokalj pripravili

kratek program, navzoče pa je pozdravil predsednik krajevske konference SZDL Dolsko Franc Gradišek.

Sredstva za srečanje so prispevali senožeški obrtniki in KS Dolsko. Članice odbora RK so same spekle pecivo, kosilo pa je z njihovo pomočjo pripravila Tilka Bregar.

Vsem, ki so pripomogli, da je srečanje tako lepo uspelo, se najlepše zahvaljujemo.

IVANKA PETERKA

JOŽE MOŠKRIČ - CIRIL

Ob dnevu žena je komisija za kulturo, vzgojo in izobraževanje že drugič pripravila razstavo pod naslovom Naši krajani ustvarjajo.

Zbrali so vezene, pletene, kvačkane izdelke, makrameje, tapiserije, šiviljske izdelke, slike in kipce, skratka najrazličnejše stvari, s katerimi se ob prostem času ukvarjajo naši krajani.

Razstava je bila odprta ves teden, vmes pa je v četrtek, 14. marca, nekaj krajanek opravilo »živ prikaz« pletenja in izdelave tapiserije. Ena

izmed tovarišic je pokazala vezanje z belim in tkalskim vezom, »richelico« in izdelovanje makramejev.

Svet KS in komisija se zahvalujeta vsem razstavljalcem, jim želita še več uspehov pri delu in vabita za naslednjo razstavo v letu 1986 še več udeležencev. Takrat bomo poizkusili imenovati posebno komisijo izvedencev, ki bo ocenila najboljše izdelke, prvim trem pa bo poklonila pisna priznanja.

Posebna zahvala gre mladim članom OO ZSMS, ki so razdelili vabila

za razstavo in pomagali razporečiti razstavljene predmete.

Krajevni odbor Rdečega križa je pričel z rednim dežurstvom, in sicer vsak ponedeljek od 17. ure do 18.30 v prostorih KS, Jarška 34 A. Vabi vse krajanke, zlasti starejše, naj si pridejo izmeriti tlak in se pogovoriti o možnih oblikah pomoči, vse iz dejavnosti RK. Za strokovno pomoč bo prisotna medicinska sestra.

Odbor RK vabi, da se krajani odzovejo v čim večjem številu, ker bo le tako dokazana utemeljenost ustanovitve dežurne službe.

LEOPOLD KOS

ZADVOR

Dne 19. marca je v združenem domu v Zadvoru zasedala sekcija za kmetijstvo kot oblika dela OK SZDL Ljubljana Moste-Polje. Zbralo se je neverjetno veliko število kmetov, kooperantov, sodelavcev in drugih članov družbenopolitičnih in družbenih delavcev. Poleg njih so se sestanka udeležili tudi delavci strokovnih služb — od občinskih upravnih, SZDL, kmetijskih in urbanističnih. Več o sekciji preberite na 2. strani.

Istega dne je bila sklicana tudi seja izvršnega odbora KS Zadvor. Na dnevnem redu so bile le slabe tri točke: Pri prvi točki se je vrtela debata okoli akcije za pridobitev telefonskih priključkov. Poročal je predsednik komisije Stane Tomc. Anketa je bila izvedena in nabrali so prek 400 interesentov za telefone. Nadaljnja akcija pa je izdelava projekta, ki bodo stali 700.000 din; zaenkrat naj bi ta strošek prevzela PTT. Veljalo pa bi dobili sofinancerje tudi iz vrst delovnih organizacij in v ak-

cijo pritegniti še KS Bizovik. Investicija okrepitve telefonske mreže bo brez dvoma velika, zmanjšala pa se bo, če bodo sodelovali poleg finančnega tudi materialni momenti v obliki prostovoljnega dela in prispevkov v materialu.

Z letošnjim 17. marcem smo v KS Zadvor zgubili tajnico KS. Cirila Mežek je že dlje časa opozarjala, da je za svoje delo in angažiranje prelobo plačana, pa vse to ni nič zaleglo. Zdaj nas je zapustila in si poiskala boljše delo. To pa konec koncev ni toliko važno! Važno je, da smo zgubili strokovno osebo, ki bi jo morda lahko obdržali, če bi ji priznali več nagrade za njeno delo! Na razpis v dnevnem časopisu so se dosedaj javili štirje kandidati. To pa je premalo, ker ni bilo v razpisu niti povedano, kolikšen je osebni dohodek! Če ne bo nihče sprejel, bomo kmalu v anarhiji, ker se bo kopičila skladovnica neresenih aktov in problemov nasploh. Na seji je bila sicer izvoljena razpisna komisija v sestavi: Stane Keber, Alojz Trtnik in Marjan Zupančič, ki pa je seveda v neprijetnem položaju. Vsaj nekaj časa bomo brez

tajnika, in to zdaj, ko od nas stabilizacijski ukrepi terjajo veliko več naporov.

Tretja točka dnevnega reda pa je bila v znamenju dolžnosti komunalno-urbanistične komisije.

V KS Zadvor pa imamo še druge probleme. Perspektiva ne kaže na zeleno luč, temveč na poslabšanje razmer. Zares bo treba po več linijah polniti v roke in se lotiti zadev. To pa zahteva ljudi, ki imajo več smisla za reševanje vsakdanjih krajevnih razmer, to nakazujejo tudi nekatere razprave zunaj KS. In prav naj bo tako!

ALOJZ KASTELIC

● VEČJE — ZG. KAŠELJ

● Mladi ženam za praznik

Mladinska organizacija KS je v soboto 9. marca v Kašlju pripravila ženam za praznik prisrčen kulturni program. Pozornosti mladih so se kranjke hvaležno odzvale.

Varčujmo
Z
elektriko!

Mojster Janko Balaz se pripravlja, da bo iz lisičjega krzna ukrojil ovratnik. (Foto: D.J.)